DIET MALAPPURAM & VIJAYABHERI MALAPPURAM

SSLC PRE- MODEL EXAMINATION , MARCH 2022

SANSKRIT (SET 3)

TIME 1:30 hrs SCORE :40

निर्देशाः -

1. 20 निमेषाः समाश्वाससमयः। प्रश्नान् पठितुम् इच्छानुसारं चयितुम्, उत्तराणि क्रमीकर्तुं च अयं समयः उपयोक्तव्यः।

2. प्रश्नस्य निर्देशान् सश्रद्धं पठित्वा अवगत्य च उत्तराणि लेखनीयानि ।

3. प्रश्नानाम् अङ्काः तत्र तत्र दत्ताः । उत्तरलेखनाय समयः अङ्काः च परिगणनीयाः।

4. 1 - 24 प्रश्नेभ्यः परमतः 40 अङ्काः कल्पिताः।

I . प्रश्नानां प्रत्येकम् एकैकः अङ्कः।

भागः 1.

(1 - 6) चतुर्णां समुचितम् उत्तरं कोष्ठकात् चित्वा लिखत । **(4X1=4)**

1. लुब्धेन सेव्यमानम् -- - - न परिपाकम् एति।

(अन्नम्, धनम्, वस्त्रम्)

2. निधिचालसुखमा . . . . . इति कृतिः कस्मिन् रागे रचितं भवति ?

(कल्याणिरागे , भूपालरागे , श्रीरागरागे)

3. अयि शुभे ! किमेवं रोदिषि ? कस्य वचनमिदम्?

(सुराधिपस्य, नराधिपस्य, देशाधिपस्य)

4. शङ्करः कैः सह भिक्षाटनम् अकरोत् ?

(तापसैः सह, सवयोभिः सह, मात्रा सह)

5. सस्यानि प्रमुखतया कति विधानि भवन्ति ?

(द्विधा, त्रिधा, चतुर्धा,)

6. " संस्कृतपठनात् ऋते कश्चन यथार्थभारतीयः न भवेत् ।" कस्य वचनमिदम् ?

(महात्मागान्धिनः, डा. एस् राधाकृष्णस्य, बालगङ्गाधरतिलकस्य)

भागः 2.

(7- 9) **प्रश्नानां प्रत्येकं एकैकः अङ्कः ।** (3X1=3)

7. पार्वती किं गणयामास ?

(कुमुदपत्राणि, कदम्बपत्राणि, लीलाकमलपत्राणि)

8. शकुन्तलादुष्यन्तौ केन विधिना परिणीतौ ?

(गान्धर्वविधिना, ब्रह्मविधिना, आसुरविधिना)

9. ' नाकम्' इत्यस्य समानार्थकं पदं लिखत ।

(स्वर्गः, भूमिः, सर्पः)

II . प्रश्नानां प्रत्येकं द्वौ अङ्कौ । (1X2=2)

भागः 1.

10. अपरेषां कृते प्रयोजनरहितं जन्म निन्दनीयम् इति आशयप्रतिपादकं श्लोकं चित्वा लिखत ।

क) तमवोचत तत्र सादरं
वटुवर्यं गृहिणः कुटुम्बिनी ।
कृतिनो हि भवादृशेषु ये
वरिवस्यां प्रतिपादयन्ति ते ।।

ख) विधिना खलु वञ्चिता वयं
वितरीतुं वटवे न शक्नुमः ।
अपि भैक्ष्यमकिञ्चनत्वतो
धिगिदं जन्म निरर्थकं गतम् ।।

भागः 2.

(11- 12) **प्रश्नानां प्रत्येकं द्वौ अङ्कौ ।एकस्य उत्तरं लिखत ।** (1X2=2)

11. सूचनानुसारं गद्यक्रमं लिखतु ।

यदा पुनस्त्वं भजनं करोषि
तदा समो मा भव दाम्भिकैस्त्वम् ।
परावलोकाय हि ये भजन्ति

समाजगेहे च चतुष्पथे च ।।

पुन: यदा त्वं- - - - - करोषि, तदा त्वम् ये - - - - - समाजगेहे चतुष्पथे च भजन्ति हि- - - - - सम मा भव ।

12. श्लोकं पठित्वा अधोदत्तेभ्यः उचितं आशयं चित्वा लिखत ।

मयापि देयं प्रतिवाचिकं न ते
स्वनाम मत्कर्णसुधामकुर्वते ।

परेण पुंसा हि ममापि सङ्कथा

कुलाबलाचारसहासनासहा ।।

१. राष्ट्रसेवायै भर्तारं प्रेषयति ।

२. अपरिचितेन भाषितुं नोत्सहे ।

३. सप्तर्षीणां वचनं श्रद्धया श्रुणोति ।

III. (13- 16) प्रश्नानां प्रत्येकं त्रयः अङ्काः । त्रयाणाम् उत्तरं लिखत । (3X3=9)

भागः 1.

13. i. उदाहरणानुसारं पदच्छेदं लिखत ।

कुर्वन्नासीत् - कुर्वन् + आसीत् ।

गच्छन्नासीत् - - - - - - +- - - - - - ।

ii. उदाहरणानुसारं विग्रहं लिखत ।

उदा- मितश्च असौ आहारश्च- मिताहारः ।

हितश्च असौ आहारश्च - - - - - - - - ।

iii. अधोदत्तवाक्यात् सम्बोधनापदं चित्वा लिखत ।

" भो वासव ! पुत्रस्य दैन्यं दृष्ट्वा अहं रोदिमि ।"

14. अधोदत्तवाक्यात् क्त्वान्त- तुमुन्नन्त- ल्यबन्तरूपाणि विविच्य लिखत ।

महाराजस्य आदेशं श्रुत्वा अपि त्यागराजः राजप्रशस्तिपरां कृतिं विरच्य प्रदातुं सन्नद्धो नाभवत् ।

15. अधोदत्तानां औषधसस्यानां औषधगुणान् लिखत ।

१ . आमलकी -

२ . हरिद्रा -

३ . निम्बः -

16. समुचितम् उत्तरं चित्वा लिखत ।

" स्वराज्यम् अस्माकं जन्माधिकारः एव ।" -

" जय् जवान् जय् किसान् ।" -

" एका जाति: , एको धर्म: , एको देव: मनुष्याणाम् ।" -

लाल् बहदूर् शास्त्रि:
श्री नारायणगुरुः
बालगङ्गाधरतिलक:

भागः 2.

प्रश्नानां प्रत्येकं त्रयः अङ्काः । (1X3=3)

17. यथोचितं योजयत ।

गुप्तदर्शी	-	पि सी देवस्या
क्रिस्तुभागवतम्	-	रहस्यदर्शी
गिरिप्रभाषणम्	-	येशुदेवः

IV . (18- 20) प्रश्नानां प्रत्येकं चत्वारः अङ्काः । प्रश्नेभ्यः द्वयोः उत्तरं लिखत ।

भागः 1. (2X4=8)

18. श्लोकं पठित्वा प्रश्नानां उत्तराणि लिखत ।

शनैरर्थ: शनै:पन्था:
शनै: पर्वतमारुहेत् |
शनैर्विद्या च धर्मश्च
व्यायामश्च शनै: शनै: |

क) श्लोके मार्ग: इत्यर्थं पदं चित्वा लिखत |

ख) " व्यायामश्च" इत्यस्य पदच्छेदं लिखत |

ग) मन्दं इत्यर्थकं पदं किम् ?

घ) व्यायाम: कथं करणीय: ?

19. जीवनचरितं लिखत

नाम	-	स्वातितिरुनाल् रामवर्मा ।
जन्म	-	1813 एप्रिल् 13 ।
पितरौ	-	राजराजवर्मा वलियकोयितम्पुरान् , राणी लक्ष्मीभाई च ।
कर्ममण्डलम्	-	प्रजापालनम् , संगीतम् च ।
प्रशस्तिः	-	गर्भश्रीमान् ।
कृतयः	-	रागमालिकास्वरजतिः , नवरात्रिकीर्त्तनानि च ।
देहवियोगः	-	1846 डिसम्बर् 27.

20. पट्टिकां पूरयत ।

विभागः	**लक्षणम्**	**उदाहरणम्**
वनस्पतिः	. . . .	पनसः
. . . .	सुव्यक्तपुष्पः	आम्रः
वीरुत्	प्रतानैः प्रसारिता	. . . .
. . . .	फलपाकान्ता	गोधूमः

भागः 2.

(21- 22) **प्रश्नानां प्रत्येकं चत्वारः अङ्काः। प्रश्नेभ्यः एकस्य उत्तरं लिखत ।**

(1X4=4)

21. प्रदत्तान् प्रयोगान् कर्तरि कर्मणि इति क्रमेण पट्टिकायां योजयतु ।

कर्तरि	**कर्मणि**
पार्वती लीलाकमलपत्राणि गणयति ।	राधिकया नृत्तम् आचरितम् ।

क) बालैः क्रीडाङ्कणं गम्यते ।

ख) माता पुत्रं वदति।

ग) जनाः प्रतिदिनं वार्त्तापत्रं पठन्ति।

घ) नलेन हंसः दमयन्तीसन्निधिं प्रेष्यते ।

22. सूचनाः उपयुज्य कण्वस्य स्वभावं निरूपयत ।

सूचनाः - कालिदासः - अभिज्ञानशाकुन्तलम् - चतुर्थोऽङ्कः - शकुन्तलां पालयति - पुत्रीवात्सल्यम् - पुत्रीं प्रति उपदेशः ।

V. प्रश्नानां प्रत्येकं पञ्च अङ्काः। प्रश्नेभ्यः एकस्य उत्तरं लिखत ।(1X5=5)

23. प्रादेशिकभाषायां विवर्तयत ।

डा. के जे येशुदासः भारतीयसङ्गीतविद्वत्सु अन्यतमः भवति। सः अनेकासु भारतीयभाषासु चलच्चित्रगीतानि अगायत्। अयं कर्णाटकसङ्गीतस्य मधुरकण्ठः गायकः । केरलराज्यस्य कोच्चिमण्डले अस्य जननम् अभवत् ।प्रसिद्धगायकस्य चेम्बै वैद्यनाथ- भागवतस्य शिष्योत्तमः भवत्ययम् ।

24. विश्वप्रसिद्धः महाकविः भवति कालिदासः ।तेन त्रीणि नाटकानि , द्वे महाकाव्ये च विरचितानि । मेघदूतं नाम सन्देशकाव्यं च तेन विरचितं भवति ।" उपमा कालिदासस्य" इति उक्तिः सुप्रसिद्धा एव ।तस्य अभिज्ञानशाकुन्तलनाटके पुरुवंशराजस्य दुष्यन्तस्य शकुन्तलायाः च कथा वर्ण्यते । नाटकस्य इतिवृत्तं महाभारतात् स्वीकृतं भवति ।